

Extra beloning voor wetenschappers die samenwerken met het bedrijfsleven

Staatssecretaris Sander Dekker van Onderwijs wil dat onderzoek van wetenschappers ook buiten de muren van de universiteit wordt ingezet. Hij past daartoe de eisen voor subsidies aan

Ria Cats en Ilse Zeemeijer
Den Haag

Wetenschappers die hun kennis omzetten in producten of diensten voor bedrijven of maatschappelijke organisaties, moeten eerder in aanmerking komen voor publiek onderzoeksgeld. Dat schrijft staatssecretaris Sander Dekker van Onderwijs vandaag in een brief aan de Tweede Kamer.

De VVD-bewindsman hoopt hiermee een einde te maken aan de academische cultuur in Nederland die volgens hem veel te veel is gericht op 'de lengte van de publicatielijst' in gerenommeerde wetenschappelijke tijdschriften.

'Van die verkeerde prikkel moeten we af', zegt Dekker tegen het FD. 'Elk jaar worden er 2,5 miljoen wetenschappelijke artikelen geproduceerd en dat aantal groeit. Wie leest dat nog? Sommige wetenschappers delen hun onderzoek op in publiceerbare blokjes, zodat ze stijgen op de ranglijst. Dat heeft niets meer te maken met academische kwaliteit en de impact van het onderzoek op ons welzijn en onze welvaart.'

Wetenschappers die niet meegaan in de cultuur van 'publish or perish' worden amper beloond, aldus de VVD-bewindsman. Het oprichten van een bedrijf of overleg met patiëntenverenigingen over de behoeften die daar spelen, wordt volgens hem nog altijd gezien als 'spielerei, als een dingetje erbij'. 'Dat krijgen onderzoekers ook van hun directeur of decaan te horen. Maar de vraag hoe je een verschil kunt maken, moet tot het wezenskenmerk van elke wetenschapper behoren.'

Door deze cultuur heeft wetenschappelijke kennis minder economische en maatschappelijke impact dan bijvoor-

'De academische cultuur is nu te veel gericht op de lengte van de lijst publicaties in gerenommeerde tijdschriften'

Sander Dekker, staatssecretaris van Onderwijs

Archeoloog Quentin Bourgeois doet onderzoek naar de grafheuvels uit de Bronstijd op de rand van de Regte Heide.

FOTO: HOLLANDSE HOOGTE

beeld in de ons omringende landen, zoals Duitsland, aldus Dekker. 'Daar is de link tussen instituten en het bedrijfsleven veel sterker.'

Het kabinet wil daarom dat wetenschappers extra prikkels krijgen om samen te werken met bedrijven en organisaties. Dit betekent in de praktijk dat NWO, de Nederlandse wetenschapsfinancier die jaarlijks €650 mln in onderzoek investeert, bij de beoordeling van subsidieaanvragen voortaan óók gaat kijken naar wat een academicus al heeft gepresteerd op het gebied van valorisatie, zoals het omzetten van kennis in diensten en producten in jargon heet.

Dekker benadrukt dat valorisatie niet ten koste gaat van fundamenteel onderzoek, een vrees van veel onderzoekers. Ook de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) ziet valorisatie als een 'extern risico'. De KNAW waakt ervoor dat het (economisch) nut van onderzoek doorslaggevend wordt. Dekker: 'Ik draag fundamenteel onderzoek juist een warm hart toe. Valorisatie is bovendien ook niet alleen economische waardecreatie. Je kunt ook ideeën aandragen waardoor mensen langer gezond kunnen leven. Of met een museum gaan samenwerken voor een kunsttentoonstelling, zoals het Netherlands Institute for Conservation Art and Science doet.'

Dekker kondigt vandaag ook aan dat hij samen met het bedrijfsleven en de universiteiten in totaal €10 mln uittrekt voor wetenschappers die promotieonderzoek doen bij een onderneming. Deze subsidie voor de zogeheten 'industrial doctorates' is specifiek bedoeld voor het mkb, omdat grote bedrijven als Shell en Philips volgens Dekker hun weg naar de universiteiten vaak wel weten te vinden. Als de proef aanslaat, kan de regeling in de toekomst worden uitgebreid naar publieke instellingen, zoals gemeenten.

De maatregelen van Dekker moeten ook meer private investeringen uitlokken. Het Nederlandse bedrijfsleven loopt substantieel achter wat betreft het investeren in onderzoek en ontwikkeling in vergelijking met andere EU-lidstaten en met andere welvarende landen, verenigd in de Oeso. Meer publiek geld voor wetenschap, een belangrijke wens van universiteiten en bedrijven, zit er nu niet in. Dekker: 'Dat is een belangrijke opdracht van het volgende kabinet.'